

alpenkonvention • convention alpine
convenzione delle alpi • alpska konvencija

Tagung der Alpenkonferenz
Réunion de la Conférence alpine
Sessione della Conferenza delle Alpi
Zasedanje Alpske konference

XIV

28.09.2016

TOP / POJ / ODG / TDR

A10a

Rev.2

SL

OL: DE

**IZVAJANJE SKLEPOV KONFERENCE COP21 V OKVIRU ALPSKE
KONVENCIJE**

A Poročilo predsedstva

B Predlog sklepa

A Poročilo predsedstva

1. COP 21 v Parizu

21. konferenca pogodbenic Okvirne konvencije o spremembi podnebja v Parizu (COP 21) je pomenila velik uspeh za mednarodno varstvo podnebja. Sklenjen je bil globalno zavezujoč in ambiciozen dogovor za varstvo podnebja. 195 držav Okvirne konvencije o spremembi podnebja se je obvezalo sprejeti ukrepe, s katerimi bi globalno otoplitev ohranili jasno pod 2°Celzija v primerjavi z vrednostmi iz predindustrijskega obdobja. Poleg tega naj bi se trudili naraščanje temperature omejiti na 1,5°Celzija.

Mesta in občine iz alpskega prostora so izhajajoč iz njihovega mednarodnega kongresa o varstvu podnebja na občinski ravni v Alpah pod geslom: »Varstvo podnebja zdaj!«, ki je potekala oktobra 2015 v Benediktbeuernu, pozvale udeležence COP21, da sklenejo ambiciozen in zavezujoč dogovor za varstvo podnebja (glej TDR A10 b – varstvo podnebja v občinah).

Podnebne spremembe v Alpah napredujejo hitreje kot v drugih regijah in njihove posledice so tukaj še posebej opazne. Zaradi tega igrata varstvo podnebja in prilagajanje na podnebne spremembe še posebej pomembno vlogo. Stalni odbor je na svoji 60. seji v Innsbrucku obravnaval rezultate iz Pariza in jih izpostavil kot odlično osnovo za okrepljena prizadevanja za varstvo podnebja v okviru Alpske konvencije. Hkrati je Stalni odbor prosil pogodbenice, opazovalke in Stalni sekretariat za predloge, kako bi lahko sklepe iz Pariza v prihodnje vključili v delo Alpske konvencije. Stalni odbor je na 61. seji v Sonthofnu razpravljal o predložitvi naslednjih predlogov za prihodnje cilje in aktivnosti.

2. Predlogi pogodbenic, opazovalk in Stalnega sekretariata

Prispeli so naslednji predlogi Avstrije in Švice (skupaj), Nemčije, CIPRA International in Stalnega sekretariata. Predlogi so bili predstavljeni na 61. seji in o njih je tudi potekala razprava. V pripravi na 62. Sejo Stalnega odbora je Italija poslala spodnje besedilo.

Izhajajoč iz analize, da pogodbeni ustroj Alpske konvencije skoraj ne vsebuje navedb oz. konkretnih določil o temi »podnebje«, menita Avstrija in Švica ob upoštevanju sklepov iz Pariza in s tem povezanim novim obdobjem v varstvu podnebja, da je potrebno povišati pomen varstva podnebja in prilagajanja na podnebne spremembe v okviru Alpske konference. V ta namen bi naj okrepili vsealpsko sodelovanje in koristili Alpsko konvencijo kot regio-

nalni forum, ki sega in je opazen tudi na ravni celotne Evrope. Avstrija in Švica se izrekata za to, da se Alpe uveljavijo kot vzorčna regija za aktivnosti, ki so pomembne za podnebje. Tako bi dosegli cilj »Podnebno nevtralne Alpe 2050«.

Na osnovi akcijskega načrta za podnebje iz Eviana (2009) ter na osnovi številnih posameznih aktivnosti na področju podnebja predlagata Avstrija in Švica, da bi povezali obstoječe pobude in prispevke in razvili konkretni sistem ciljev Alpske konvencije za varstvo podnebja in za prilagajanje na podnebne spremembe. V ta namen bi naj ustanovili svet sestavljen iz nacionalnih strokovnjakov in predstavnikov različnih delovnih skupin in platform Alpske konvencije ter nadaljnjih oseb. Kot začetek je predvidena delavnica, da bi tako opredelili nadaljnje postopanje znotraj Alpske konvencije. Svet naj za XV. Alpsko konferenco pripravi poročilo rezultatov. To poročilo naj najprej vsebuje predloge za konkretni sistem ciljev Alpske konvencije za varstvo podnebja in prilagajanja na podnebne spremembe, npr. določitev sektorskih poudarkov in zaščito pred podnebnimi spremembami (climate proofing) za aktivnosti Alpske konvencije ter imenuje konkretne poudarke za aktivnosti prilagajanja. Poleg tega je predvideno, da naj poročilo poda pregled o dosedanjih aktivnostih Alpske konvencije na področju varstva podnebja in pri prilagajanju na podnebne spremembe ter naj opredeli njihove prispevke k sistemu ciljev. Poleg tega naj poteka tesno sodelovanje z različnimi relevantnimi projekti iz Programa Območje Alp in z akcijskimi skupinami pri EUSALP-u.

Tudi Nemčija meni, da bi morala varstvo podnebja in prilagajanje na podnebne spremembe v prihodnje igrati pomembnejšo vlogo v okviru Alpske konvencije. Dober pogoj za to so, po mnenju Nemčije številni primeri v obliki pobud in projektov na celotnem območju Alp, ki so bili pogosto spodbujani s strani Alpske konvencije. Tako bi lahko Alpska konvencija okrepila svoj profil na pomembnem področju za našo prihodnost, pridobila bi javno priznanje in bila orientacija za druga gorska območja Evrope in sveta. Lahko bi bolje izkoristili razvojne potenciale in priložnosti, ki so na voljo v alpskih državah ter prispevali k temu, da bi ohranili blaginjo za prebivalce v Alpah.

Za to je potrebna jasna, dolgoročna perspektiva, ki se orientira po sklepih iz Pariza. Zaradi tega Nemčija predlaga, da se doseže življenje in gospodarjenje v Alpah, ki sta nevtralna za toplogredne pline, in sta usklajena z evropskimi ciljnim usmeritvami (trenutno 80 do 95 odstotkov zmanjšanja toplogrednih plinov do 2050). Za to so potrebni konkretni koraki implementacije, na primer v obliki načrta, ki bi ga naj pripravili v naslednjih letih. Akcijski načrt za podnebje, vizija »Obnovljive Alpe« in 6. poročilo o stanju Alp »Zeleno gospodarstvo« ponujajo obilico idej. Poleg tega bi se naj pogodbenice poslužile odličnega strokovnega znanja, ki je prisotno v različnih znanstvenih ustanovah in v timih raziskovalcev na območju

Alp. S subvencijskimi sredstvi EU bi naj spodbudili vsealpsko namero, ki bi nakazala konkretne poti za izvajanje. Za naslednjo finančno perspektivo od 2021 naprej se predlaga, da se pogodbenice zavzamejo za vzpostavitev prioritete »Podnebne spremembe v Alpah« v okviru Interreg-ovega programa Območje Alp.

Ključno vlogo pri implementaciji podnebnih ukrepov igrajo občine, kot je pokazala mednarodna konferenca o varstvu podnebja na ravni občin v Benediktbeuernu. To izmenjavo izkušenj primerov dobre prakse bi po mnenju Nemčije morali nadaljevati in zasnovati na trajnostni način. Na osnovi rednih srečanj na regionalni in vsealpski ravni lahko spodbudimo ustvarjanje partnerstva za podnebje alpskih mest in občin z vključevanjem nevladnih organizacij. Partnerstvo bi si prizadevalo za interese varstva podnebja na občinski ravni v Alpah, kot je to zapisano v podnebnem pozivu iz Benediktbeuerna.

Pri uresničevanju Akcijskega načrta za podnebje v Alpah in dogovora iz Pariza Italija upa na vedno večja prizadevanja za izgradnjo odpornosti alpskega okolja od lokalne ravni naprej.

Koristno bi bilo zagotoviti spodbude za lokalno prilagajanje na podnebne spremembe s strani vseh vključenih deležnikov – javnih in zasebnih (zlasti: mrež občin, podjetij in posameznikov), s ciljem izboljšanja varnosti in atraktivnosti območja, kot tudi dobrega počutja prebivalcev in obiskovalcev. Italija si namerava preko deležnikov prisotnih na alpskem območju prizadevati za širjenje instrumentov za prilagajanje in njihovo aplikacijo, ter vabi pogodbenice, da sprejmejo podobne pobude.

Posebno pozornost je treba posvetiti prostovoljnim pobudam s področja vključevanja nedržavnih akterjev v politike podnebja, ob izkoriščanju izkušenj nove koalicije županov EU (Covenant of Mayors) in drugih prostovoljnih pobud nedržavnih organov (kot npr. RegionsAdapt, Compact of States and Regions, itd) ter zasebnega sektorja. «

CIPRA International še nadalje poudarja potrebo po tesni prepredenosti med podnebnimi cilji in cilji trajnostnega razvoja (Sustainable Development Goals) ter spodbuja, da bi pogodbenice tudi v okviru svojih pristojnosti izvedle ukrepe za vsealpsko varstvo podnebja in preverile, kakšen učinek imajo njihovi instrumenti in določila na izpuste toplogrednih plinov.

CIPRA International prav tako poudarja izredno vlogo varstva podnebja na občinski ravni na območju Alp ter na osnovi priporočil podnebnega poziva alpskih občin poziva Alpsko konvencijo in pogodbenice k okrepljenim aktivnostim na tem področju.

To zadeva predvsem naslednja področja delovanja:

- intenzivnejše spodbujanje nizkoogljične infrastrukture v primerjavi s sistemi, ki so škodljivi za podnebje, npr. naložbe v železnico bi morale imeti prednost pred naložbami v cestni promet,
- uvedba strogih zakonskih določil ter razvoj storitvenih paketov za mesta in občine, ki so povezani s prakso in so namenjeni boju proti vzrokom in posledicam podnebnih sprememb; tukaj mislimo na področja kot so promet, turizem, razvoj mest in občin, javno naročanje in energetsko učinkovita gradnja, trajnostna proizvodnja prehrane ter proizvodnja in poraba energije,
- priprava ustreznih finančnih sredstev ali razvoj spodbud za občine, da izvedejo ukrepe,
- spodbujanje trajnostnega življenjskega sloga,
- spodbujanje prenosa znanja in izmenjave izkušenj preko regionalnih in nacionalnih mej ter podpora obstoječim omrežjem na lokalni ravni,
- razvoj pristopov s sodelovanjem javnosti in »good climate governance«, kot na primer transparentna zakonodaja in vključevanje vseh relevantnih akterjev.

Poleg tega se CIPRA International izreka za to, da bi intenzivneje razširili, posodobili in nadalje razvijali informacije in podatke, kakor tudi razvili smernice o varstvu podnebja in o prilagajanju na podnebne spremembe v različnih sektorjih (energija, varstvo narave, gradnja in sanacija, promet, prostorsko načrtovanje in turizem). Vse to je bilo zbrano v vsealpskih projektih kot je cc.alps.

Nadalje CIPRA predlaga, da bi se širše od tehničnih vprašanj varstva podnebja bolj posvetili vprašanju ozaveščanja in spodbujanja trajnostnega življenjskega sloga, da bi tako dosegli potrebni prehod družbe in implementacijo vizije Alp, ki so nevtralne do podnebja. V prihodnje bi morali bolj intenzivno spodbujati primerljive projekte občin v Alpah, kot je CIPRA-projekt 100max.

Stalni sekretariat Alpske konvencije predlaga, da bi v okviru svojih zmožnosti razširil svojo komunikacijo o posledicah podnebnih sprememb, o varstvu podnebja in o prilagajanju na podnebne spremembe za različne ciljne skupine. Med možne aktivnosti bi lahko spadala razširitev Alpskega foruma Innsbruck, kot je recimo izvedba v drugih krajih in z drugimi partnerji, na primer s pogodbenicami in opazovalkami. Morebiti bi lahko tudi razvili orodja za lokalne uprave, ki so zasnovana na praktičnih izkušnjah. Potrebno bi bilo ustrezno s podnebnim pozivom alpskih občin razširiti možnosti sodelovanja z občinskimi omrežji kot sta Povezanost v Alpah in društvo »Alpsko mesto leta«. Poleg tega bi po mnenju Stalnega sekretariata morale delovne skupine in platforme Alpske konvencije pripraviti konkretne prispevke za

boj proti podnebnim spremembam in bi se morale vključiti v dela zgoraj omenjenega sosveta za podnebje.

B Predlog sklepa

Alpska konferenca

1. priznava rezultate podnebne konference v Parizu za globalno zavezujoč podnebni dogovor kot velik uspeh, ob upoštevanju še posebej hitrega napredovanja podnebnih sprememb v Alpah, ter poudarja potrebo, da zaradi tega pogodbenice Alpske konvencije uvedejo učinkovite ukrepe, da bi dosegle cilj, da se globalno otoplitev omeji na raven pod 2° Celzija v primerjavi z vrednostmi iz predindustrijskega obdobja;
2. pozdravlja številne primere projektov in pobud o podnebnih spremembah na območju Alp, ki prispevajo k temu, da spodbujamo trajnostno in za prihodnost varno gospodarjenje, ohranimo dobro življenjsko kakovost ter razvijemo socialno in kulturno raznolikost;
3. prosi pogodbenice, da v okviru Alpske konvencije povišajo pomen varstva podnebja in prilagajanja na podnebne spremembe, da izostrijo profil Alpske konference na tem pomembnem področju, tudi v javnosti, in da razvijejo Alpe v vzorčno regijo za podnebno pomembne aktivnosti;
4. ustanovi podnebni sosvet Alpske konvencije, da bi med sabo povezala pobude in prispevke o podnebnih spremembah ter podala predloge za konkretni sistem ciljev Alpske konvencije o perspektivi »podnebno nevtralni alpski prostor« v skladu z evropskimi in mednarodnimi cilji. Podnebni sosvet je sestavljen iz strokovnjakov, kojih imenujejo pogodbenice in opazovalke ter iz predstavnikov delovnih skupin in platform Alpske konvencije. Alpska konferenca prosi podnebni sosvet, da na XV. Alpski konferenci predloži poročilo o rezultatih;
5. se zahvali pogodbenicam, opazovalkam in Stalnemu sekretariatu za ideje, ki so bile posredovane v poročilu, za predloge za nadaljnje aktivnosti pomembne za podnebje ter jih prosi, da pospešujejo njihovo izvajanje.